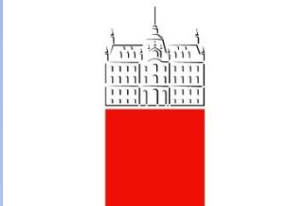

Univerza v Ljubljani

Rezultati akcije C.6: Primeri dobre prakse

Irena Kavčič, Rok Černe, Matej Vidrih, Karmen Zahariaš, Mojca Emeršič, Robert Žgavec, Urša Udovič, Tina Sulič, Tomaž Skrbinešek, Petra Muhič

- Akcija “Primeri dobre prakse”:
 - Doniranje varovalnih kompletov oz. pastirskih psov
 - Namen: demonstracija učinkovitega varovanja drobnice pred napadi volkov v praksi

Izbor rejcev

- Število škod zaradi volkov v zadnjih letih
- priporočilo pooblaščenцев ZGS za oceno škod
- motivacija rejcev

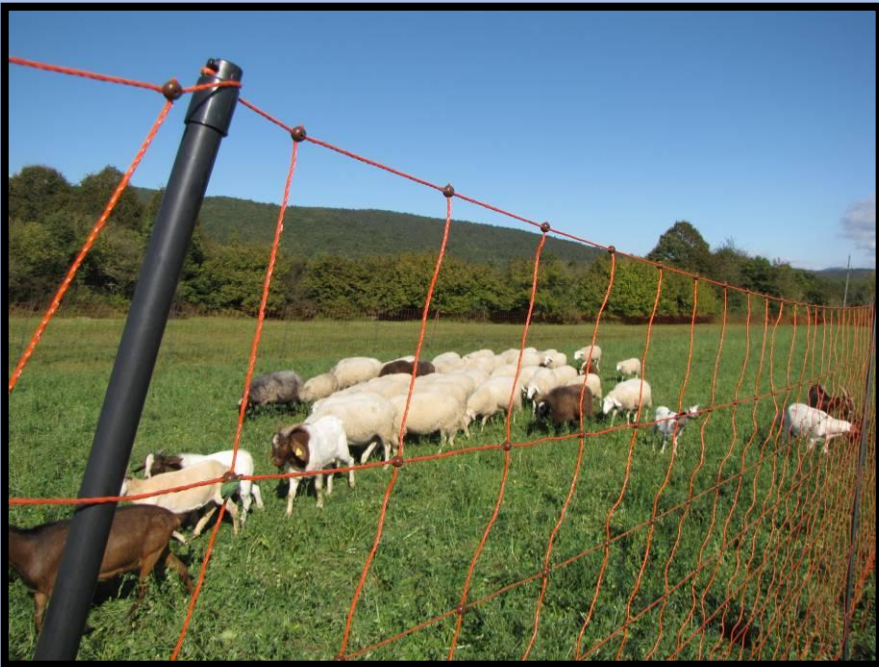
Izbor varovalnih sredstev

- ELEKTROMREŽE in/ali PASTIRSKI PSI
- Varovalni komplet elektromrež:
 - elektromreže, 170 cm visoke, 50 m dolge (5 – 7 v vsakem kompletu)
 - baterijski pašni aparat
 - akumulator
 - voltmeter

Uporaba:

1. Celodnevna paša

Velikost črede drobnice < 100

2. Nočna ograda

Velikost črede drobnice > 100

- Pastirski psi:
- Pasma: kraševcevec ali tornjak
- Opozorilne table
- Strokovna podpora

Spremljanje doniranih varovalnih sredstev

- Elektromreže:
 - Preverjanje na terenu
 - Telefonski kontakt
 - Spremljanje števila škodnih primerov
 - Infrardeče kamere

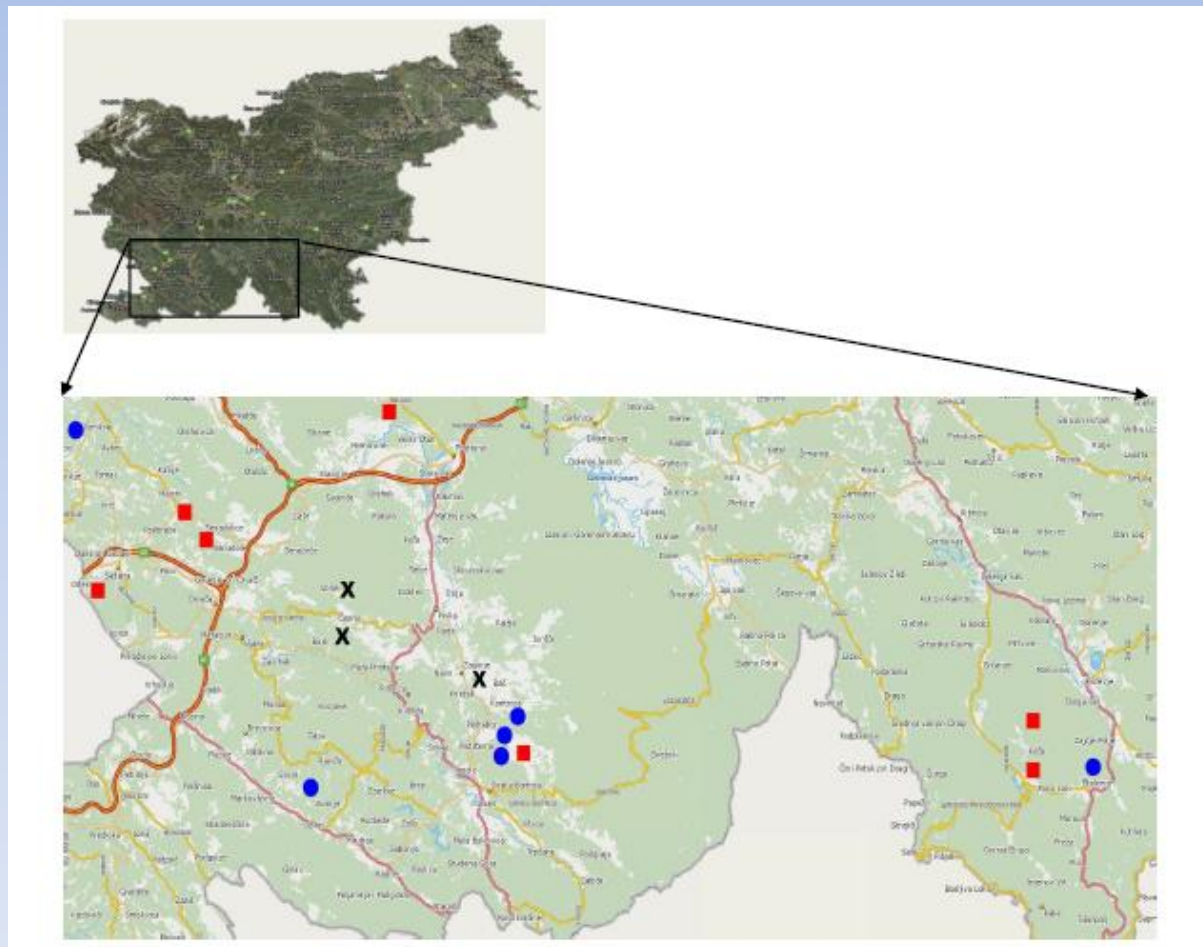
- Pastirski psi:
 - Enkrat mesečno obisk terenske svetovalke
DLVKOS: fizični pregled psa, opazovanje odnosa
pes-rejec, pes-čreda
 - Tedenski telefonski kontakt
 - Hitro reagiranje v primeru težav

Rezultati

1.) Lokacije varovalnih kompletov:

- 16 različnih rejcev, velikost črede: 60-800 živali
- Doniranih: kompleti elektromrež za 10 rejcev in 13 pastirskih psov

2.) Zmanjšanje števila škod na pašnikih varovanih z visoko elektromrežo

- Do škod zaradi **volkov** na pašnikih varovanih z elektromrežo NI VEČ PRIHAJALO!

- Že v letu 2011 izplačanih za 100.000 EUR manj odškodnin kot v letu 2010. Podobno tudi v letu 2012.

Tabela 1: Število škodnih primerov in skupna ocenjena vrednost odškodnin za škodo, ki jo povzročijo velike zveri, pri sodelujočih rejcih pred in po prejemu varovalnega kompleta (VK).

Rejec	Mesec in leto prejema VK	SKUPNA OCENJENA VREDNOST ŠKOD. PRIMEROV V LETU (EUR)				Izplačana vrednost od prejema VK
		2009	2010	2011	2012	
1	maj 2011	2.164	1.859	643	0	0
2	maj 2011	1.733	1.641	0*	0	0*
3	maj 2011	4.137	9.169	0	396**	**
4	maj 2011	59.620	108.906	16.697**	16.730**	**
5	julij 2011	8.549	1.900	438	0	0
6	maj 2012	607	1.159	17.525	0	0
7	maj 2012	0	2.541	1.696	0	0
8	maj 2012	6.090	425	5.842	0	0

*Škode na drobnici je povzročil pes

**Zaradi neustrezne uporabe varovalnega kompleta je prihajalo do škod zaradi rjavega medveda

3.) Uspešnost uvajanja pastirskih psov v čredo

- Doniranih 13 psov (10 kraševcev, 3 tornjaki)
- 3 psi premeščeni v nove domove: 2 zaradi poškodb jagnjet, 1 zaradi uhajanja

- Ostale težave in načini ukrepanja:

Težava: POŠKODBE JAGNJET

Ukrep: Nadzor

Ločevanje v času jagnjitev

Nagobčnik

Obešanka

Privez

Težava: Uhajanje iz pašnika

Ukrep: Uporaba elektroograje

Dosledno vračanje psa na pašnik

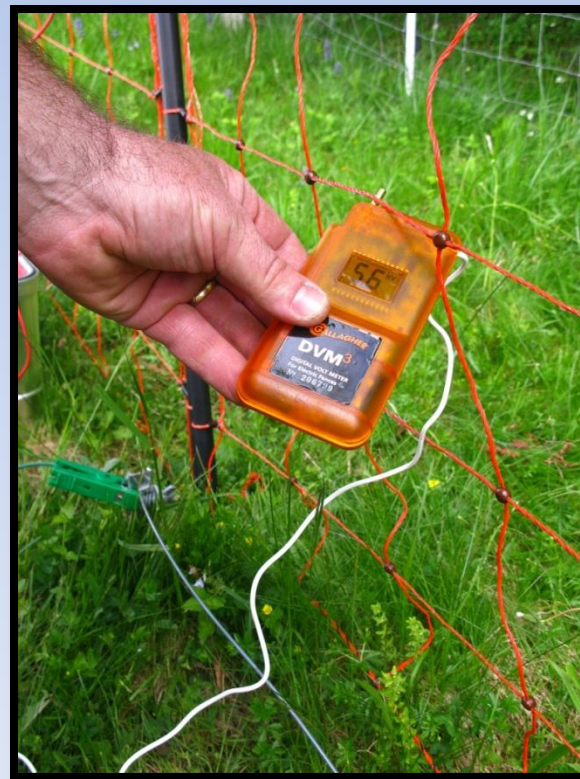
Privez

GLAVNA PRIPOROČILA

ELEKTROMREŽE

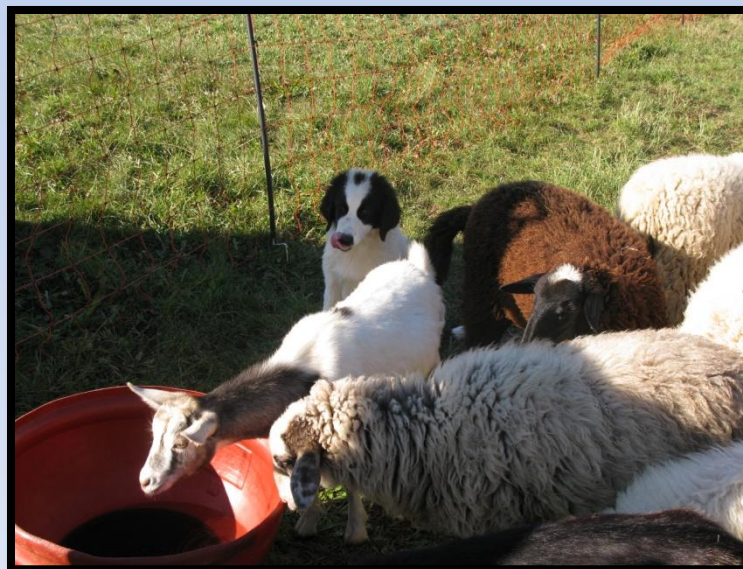
- Ves čas prisotni električni impulzi napetosti vsaj 5 kV
- Kakovostno izdelana ozemljitev
- Napeta elektromreža
- V ogrado zaprte vse živali

GLAVNA PRIPOROČILA

PASTIRSKI PSI

- Mladiča pravočasno umestimo v čredo
- Mladiča umestimo v čredo v zimskem času
- Mladiča zgodaj navadimo na elektro ograjo
- Nezaželena vedenja hitro in dosledno korigiramo
- Psa v času jagnjitev ne puščamo nenadzorovanega s čredo

ZAKLJUČKI

- Drobno lahko uspešno varujemo pred napadi velikih zveri
- Zmanjšanje števila škod na pašnikih vključenih v projekt
- Večje zanimanje za pridobitev varovalnih sredstev tekom projekta

Hvala za pozornost

